

ការិយាល័យសិក្ខាស័យ គោលនយោបាយ

លីកាដូស្ថាប័នមានជ័យ ភូមិ៣ ឃុំព្រះពន្លា ស្រុកសេរីសោភ័ណ្ណ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ
លេខទូរស័ព្ទ : ០៩៤ ៩៩៨ ៨៦១

លីកាដូប្រតិបត្តិការ ផ្ទះលេខ ៣១២ ក្រុម២១ ភូមិកំពង់ក្របី ឃុំស្វាយរៀង ស្រុកបាត់ដំបង
ខេត្តបាត់ដំបង
លេខទូរស័ព្ទ: ០៩៣ ៩៩២ ៨២៨

លីកាដូកំពង់ចាម ក្រុម៤ ភូមិ៦ ឃុំវាលវែង ស្រុកកំពង់ចាម ខេត្តកំពង់ចាម
លេខទូរស័ព្ទ: ០៤២ ៩៤១ ៤៦៤

លីកាដូកំពង់ឆ្នាំង ផ្ទះលេខ២ ភូមិ២ ឃុំប្រួរ ស្រុកកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង
លេខទូរស័ព្ទ : ០២៦ ៩៨៨ ៦៣៧

លីកាដូកំពង់ស្ពឺ ផ្ទះលេខ៥១១១ ផ្លូវជាតិលេខ៤ ភូមិពោធិ៍សាត់ ឃុំរកាធំ ស្រុកច្បារមន
ខេត្តកំពង់ស្ពឺ
លេខទូរស័ព្ទ: ០២៥ ៩៨៧ ២២០

លីកាដូកំពង់ធំ ផ្ទះលេខ២៥៤ ភូមិកំពង់ធំ ឃុំកំពង់រទេះ ស្រុកស្ទឹងសែន ខេត្តកំពង់ធំ
លេខទូរស័ព្ទ: ០៦២ ៩៦១ ២៩២

លីកាដូកំពត ផ្ទះលេខ៧៨ ភូមិ១១១១ ឃុំកំពង់បាយ ស្រុកកំពង់បាយ ខេត្តកំពត
លេខទូរស័ព្ទ : ០៣៣ ៩៣២ ៦៦៣

លីកាដូកោះកុង ផ្ទះលេខក្រោយមន្ទីរពេទ្យពេទ្យ ភូមិ២ ឃុំសាច់មានជ័យ ស្រុកស្នួលមានជ័យ
កោះកុង
លេខទូរស័ព្ទ: ០៣៥ ៩៣៦ ១១៦

លីកាដូពោធិ៍សាត់ ភូមិមានចែ ឃុំព្រៃញី ស្រុកសំពៅមាស ខេត្តពោធិ៍សាត់
លេខទូរស័ព្ទ: ០៥២ ៩៩១ ៤៩៦

លីកាដូសៀមរាប ផ្ទះលេខ៣៣៩ ភូមិព្រៃស្រី ឃុំស្រែក្រាម ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប
លេខទូរស័ព្ទ : ០៦៣ ៩៦៤ ០៦៦

លីកាដូក្រុងព្រះសីហនុ ផ្ទះលេខ២៩១ ផ្លូវឯករាជ្យ មណ្ឌល២ សង្កាត់២ ខ័ណ្ឌមិត្តភាព
ក្រុងព្រះសីហនុ
លេខទូរស័ព្ទ: ០៣៤ ៩៣៣ ៧១៦

លីកាដូស្វាយរៀង ភូមិរោងបន្លែ ឃុំស្វាយរៀង ស្រុកស្វាយរៀង ខេត្តស្វាយរៀង
លេខទូរស័ព្ទ: ០៤៤ ៩៤៥ ៨៣៣

ការិយាល័យអន្តរាគមន៍អន្តរជាតិ

អាសយដ្ឋានផ្ទះលេខ: ១៦ ផ្លូវលេខ ៩៩ សង្កាត់បឹងត្របែក ខណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ
លេខទូរស័ព្ទ: ០២៣ ៧២៧ ១០២

អ៊ីមែល: contact@licadho-cambodia.org
វេបសាយ: <http://www.licadho-cambodia.org>

ការបោះពុម្ពនេះត្រូវបានផលិតក្រោមជំនួយហិរញ្ញវត្ថុរបស់
សហគមន៍អឺរ៉ុប។ មាតិកានៃការបោះពុម្ពនេះ គឺជាការ
ទទួលខុសត្រូវរបស់លីកាដូតែមួយគត់ហើយមិនឆ្លុះបញ្ចាំង
អំពីទស្សនៈរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុបឡើយ ។

យល់ដឹងពីសិទ្ធិរបស់អ្នក

សេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរ

- ប៉ូលីសមិនមានសិទ្ធិហាមឃាត់លោក-អ្នកមិនឱ្យធ្វើដំណើរតាមបណ្តា
ខេត្តឬទៅទីក្រុងភ្នំពេញដើម្បីដាក់ពាក្យបណ្តឹងជូនទៅស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល
រដ្ឋសភា ឬអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗទៀត។
- អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានគ្មានសិទ្ធិកំរិតឱ្យអ្នកផ្តល់ដំណឹងទៅពួកគេ មុននឹងអ្នក
ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំ ឬធ្វើដំណើរនៅក្នុងតំបន់របស់អ្នក។

សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ

- អ្នកមានសិទ្ធិប្តឹងអំពី ប៉ូលីស អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងរដ្ឋាភិបាល
- អ្នកមានសិទ្ធិក្នុងការនិយាយស្តី និងសរសេរអំពីអ្វីដែលអ្នកគិត
- ប៉ូលីស អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងរដ្ឋាភិបាល គ្មានសិទ្ធិហាមឃាត់អ្នក
មិនឱ្យបញ្ចេញយោបល់ឡើយ

សេរីភាពក្នុងការជួបប្រជុំ និងបង្កើតសមាគម

- អ្នកមានសិទ្ធិសេរីភាពជួបជុំគ្នាដោយសន្តិភាព ដើម្បីសម្តែងមតិ
និងផ្តល់យោបល់ដែលពាក់ព័ន្ធ
- អ្នកមានសិទ្ធិសេរីភាពចូលរួម ឬបង្កើតក្រុម ឬសហជីព

ប្រសិនបើសិទ្ធិរបស់លោក-អ្នកត្រូវគេរំលោភបំពាន:

- សូមលោកអ្នកតាំងចិត្តឱ្យស្ងប់
- សូមកុំធ្វើការតបតដោយប្រើហិង្សា
- ផ្តល់ព័ត៌មានទៅអាជ្ញាធរ តាមសិទ្ធិលោក-អ្នកមាន
- ទំនាក់ទំនងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសុំជំនួយ
- កត់ត្រានូវពេលវេលា ទីកន្លែង និងរឿងរ៉ាវនៃករណីដែលកើតឡើង

ទិវាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ

ថ្ងៃទី ១០ ធ្នូ ២០០៨

ខួបលើកទី ៦០ ទំនេរចក្ខុប្រកាស

ជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស

**យើងទាំងអស់គ្នាត្រូវការ
សេរីភាព និងយុត្តិធម៌**

ក្រុមមិត្តភាព ថ្ងៃទី១០ ធ្នូ

សេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរ

ជនណាក៏ដោយមានសិទ្ធិធ្វើដំណើរទៅមកនៅក្នុងប្រទេសរបស់អ្នកតាមបំណងប្រាថ្នា

សិទ្ធិប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់

សេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរ អាចមានផលវិបាកយ៉ាងខ្លាំងចំពោះសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានដ៏ទៃទៀត។ គ្មានសេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរ ឬគ្មាននោះមិនអាចអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការបញ្ចេញមតិ ការជួបជុំ ឬការចូលរួម ។

ករណីសិក្សានៅប្រទេសកម្ពុជា

ករណីទី១: នៅថ្ងៃទី ២២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៨ អស់រយៈពេលជាងពីរសប្តាហ៍ ទាហានកងពលតូចលេខ ៣១ បានបិទច្រកផ្លូវទាំងអស់ទៅកាន់ភូមិជ័យសេនា ឃុំ-តាកែន ស្រុកឈូក ខេត្តកំពត ដោយបដិសេធនិមន្យអ្នកស្រុក និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលធ្វើការចេញចូល។ ភូមិនោះមានជាប់ទាក់ទិននឹងជម្លោះដីធ្លីបន្ទាប់ពីអាជ្ញាធរខេត្ត បានអះអាងថាដីនោះត្រូវបានលក់ឱ្យក្រុមហ៊ុនឯកជនមួយ។

ករណីទី២: នៅថ្ងៃទី២៣ ខែមិថុនា ២០០៨ ប៉ូលីសឃុំ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានបានព្យាយាមបង្ខាំងអ្នកភូមិនៅ ឃុំត្រាងសៀរ ស្រុកទឹកជុល ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ដែលកំពុងធ្វើដំណើរមកកាន់ទីក្រុងភ្នំពេញ ដើម្បីដាក់ពាក្យបណ្តឹងករណីជម្លោះដីធ្លី។ អ្នកភូមិ ៤៣ នាក់ អាចធ្វើដំណើរមកដល់ទីក្រុងភ្នំពេញបាន បន្ទាប់ពីគេចខ្លួនចេញពីអាជ្ញាធរ។

ករណីទី៣: នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែតុលា ២០០៨ អាជ្ញាធរបានប្រាប់អ្នកភូមិជនជាតិភាគតិចពួងមកពីខេត្តមណ្ឌលគីរី ឱ្យទៅចុះឈ្មោះអំពីដំណើរចាកចេញពីខេត្តរបស់ពួកគេជាមួយមេឃុំ ដែលអ្នកភូមិកំពុងធ្វើដំណើរទៅកាន់ខេត្តរតនៈគីរី ដើម្បីចូលរួមធ្វើបាតុកម្មស្តីអំពីការរំលោភយកដីធ្លី។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានបានអះអាងថាទង្វើរបស់ពួកគេ គឺដើម្បីសុវត្ថិភាពរបស់អ្នកភូមិ រីឯអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកភូមិជាច្រើនបានចោទប្រកាន់អាជ្ញាធរពីបទបំភិតបំភ័យ។

សិទ្ធិត្រូវបានធានានៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ

មាត្រា ៤០: ត្រូវតែគោរពដល់សិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការធ្វើដំណើរជិត ឬឆ្ងាយ និងការតាំងលំនៅស្ថានដោយស្របច្បាប់។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរត្រូវតែមានសិទ្ធិក្នុងការធ្វើដំណើរ និងតាំងលំនៅស្ថាននៅក្រៅប្រទេស និងវិលត្រឡប់មកប្រទេសវិញ។

សេរីភាពក្នុងការនិយាយស្តី និងបញ្ចេញមតិ

មនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិក្នុងការគិត និងបញ្ចេញយោបល់ ហើយគ្មាននរណាម្នាក់ហាមឃាត់អ្នកមិនឱ្យនិយាយស្តី ហើយអ្នកក៏អាចចែករំលែកគំនិតរបស់អ្នកបានដែរ។

សិទ្ធិប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់

សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ គឺសំខាន់ក្នុងការជំរុញឱ្យសិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យដំណើរការ និងការចូលរួមជាសាធារណៈ។ ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបមិនអាចអនុវត្តសិទ្ធិ ដើម្បីបោះឆ្នោតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ឬចូលរួមកិច្ចការនយោបាយបានទេ ប្រសិនបើពួកគេមិនទទួលបានព័ត៌មានដោយសេរី ហើយនិងមិនអាចបញ្ចេញគំនិតយោបល់ដោយសេរីបាន។

ករណីសិក្សានៅប្រទេសកម្ពុជា

ករណីទី១: នៅខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ លោកឡឹម ពិសិដ្ឋ អ្នកសារព័ត៌មានវិទ្យុអាស៊ីសេរីត្រូវបានគេបង្ខំឱ្យគេចខ្លួនទៅកាន់ប្រទេសថៃបន្ទាប់ពីមានការគំរាមសំលាប់ទៅលើរូបគាត់។ តាំងពីដើមខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ លោកឡឹម ពិសិដ្ឋ បានស្នើបង្គោលលើករណីជួញដូរថ្នាំញៀន និងករណីធ្វើឃាតដែលតាមការចោទប្រកាន់ថា មានជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងមន្ត្រីដែលមានឋានៈខ្ពស់។

ករណីទី២: នៅថ្ងៃទី ២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ស្ថានីយវិទ្យុក្នុងស្រុកមួយឈ្មោះអង្គររដ្ឋា អេហ្វអឹម ១០៥.២៥ ស្ថិតក្នុងខេត្តក្រចេះ ត្រូវបានបិទដោយរដ្ឋឆ្នើក្រសួងព័ត៌មាន ក្រោយពីបើកការផ្សាយបានតែ ១៣ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ដោយសារស្ថានីយនេះបានលក់ម៉ោងផ្សាយទៅឱ្យគណបក្សនយោបាយផ្សេងៗ ។ ហើយមកទល់ពេលនេះស្ថានីយវិទ្យុនេះនៅបន្តការបិទដដែល។

ករណីទី៣: ថ្ងៃទី៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ លោក ដាំ សិទ្ធិ និពន្ធនាយកកាសែតមនសិការខ្មែរ និងជាបេក្ខជនតំណាងរាស្ត្រនៃគណបក្សសម រង្ស៊ី ត្រូវចាប់ខ្លួនពីបទបរិហាក្បើរ។ គាត់ត្រូវបានធានាឱ្យនៅក្រៅឃុំបន្ទាប់ពីមួយសប្តាហ៍ក្រោយមក។

ករណីទី៤: នៅថ្ងៃទី ១១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៨ លោក យឹម សម្បូរណ៍ អ្នកសារព័ត៌មានកាសែតមនសិការខ្មែរ ដែលជាការសែតគាំទ្រគណបក្សប្រឆាំង និងកូនប្រុសរបស់លោកឈ្មោះ ខាត់ សារិន្ទាតា ត្រូវបានបញ្ជូនស្លាប់នៅវេលាម៉ោង ៧ ល្ងាច ជិតស្ថាតអូឡាំពិក ដោយជនមិនស្គាល់មុខ ២ នាក់ ដែលជិះម៉ូតូ។ ហើយអ្នកសំលាប់នោះមិនត្រូវបានគេរកឃើញទេ។

សិទ្ធិត្រូវបានធានានៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ

មាត្រា ៤១: ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូបត្រូវមានសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ សិទ្ធិសេរីភាពខាងសារព័ត៌មាននិងការជួបជុំគ្នា។ គ្មាននរណាម្នាក់ត្រូវអនុវត្តនូវការរំលោភលើសិទ្ធិរបស់អ្នកដទៃ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សង្គម រំលោភច្បាប់សាធារណៈ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងសន្តិសុខជាតិជាដាច់ខាត។

សេរីភាពក្នុងការជួបប្រជុំ និងបង្កើតសមាគម

មនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិដើម្បីរៀបចំការជួបជុំដោយសន្តិភាព ឬចូលរួមក្នុងការប្រជុំដោយសន្តិភាព។ វាជាការខុសដែលអាជ្ញាធរបញ្ឈប់នរណាម្នាក់មិនឱ្យចូលរួម ឬបង្កើតក្រុម។

សិទ្ធិប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់

សិទ្ធិក្នុងការបង្កើតក្រុម ចូលរួមសហជីព និងរៀបចំប្រមូលផ្តុំគ្នាជាមួយនិងគោលបំណងដែលបង្ហាញអំពីបញ្ហាជារួម គឺជាសិទ្ធិមនុស្ស។ វាជាមធ្យោបាយ មួយដ៏សំខាន់អាចឱ្យប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូប ជះឥទ្ធិពលដល់រដ្ឋាភិបាល និងថ្នាក់ដឹកនាំរបស់ពួកគេ។

ករណីសិក្សានៅប្រទេសកម្ពុជា

ករណីទី១: នៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ មករា ឆ្នាំ២០០៨ កម្មករ ៣០០នាក់ នៅសហជីពយុវជនខ្មែរ ដែលធ្វើការនៅក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្មសំលៀកបំពាក់កម្ពុជានៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ ធ្វើកូដកម្មអហិង្សាមួយដើម្បីដើម្បីតវ៉ាអំពីការរំលោភលើសិទ្ធិពលកម្ម និងបណ្តេញចេញកម្មករបណ្តែងចំនួន ៧៨ នាក់ និងអ្នកដឹកនាំសហជីពចំនួន ៣ នាក់ទៀត។ នៅពេលដែល កម្មករបានប៉ុនប៉ងទប់ស្កាត់រោងចក្ររារាំងមិនឱ្យនាំចេញនូវផលិតផលប៉ូលីសបានមកដល់រោងចក្រដោយកាន់ដំបង និងរារាំងការពារដើម្បីបង្ក្រាបក្រុមបាតុកម្ម។

ករណីទី២: នៅថ្ងៃទី ៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ កម្មកររោងចក្រ ១១ នាក់បានទទួលរងរបួស និង៥ នាក់ ផ្សេងទៀតបានសំរាកព្យាបាលក្នុងមន្ទីរពេទ្យបន្ទាប់ពីប៉ូលីសប៉ុនប៉ងបង្ក្រាបទៅលើកូដកម្មនៅខាងក្រៅរោងចក្រសំលៀកបំពាក់ យីងឡែន។ កម្មករបានធ្វើកូដកម្ម តាំងពីថ្ងៃទី១១ ខែមករា ទាមទារឱ្យមានការគោរពច្បាប់ការងារ និងប្រគល់ការងារឡើងវិញឱ្យអ្នកតំណាងសហជីព ១៩ នាក់ ដែលបានបណ្តេញចេញកាលពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧។

ករណីទី៣: នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ កម្មកររោងចក្របានប៉ុនប៉ងជួបជុំគ្នាដោយសន្តិភាពអំពីជម្លោះប្រាសាទព្រះវិហារ។ ប៉ូលីសផ្នែកអន្តរាគមន៍ ៥០ នាក់បានតតាំងគ្នាជាមួយកម្មករ និងគ្រូបង្រៀន ១០០ នាក់ និងបានបញ្ឈប់ពួកគេមិនឱ្យធ្វើការដង្ហែក្បួននៅតាមដងវិថី។ ប៉ូលីសបានរុញច្រានបាតុករប្រមូលទាំងបានប្រឡាយដាំ និងរឹបអូសយកទង់ជាតិកម្ពុជាទៀតផង។

សិទ្ធិត្រូវបានធានានៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ

មាត្រា ៤២ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូបត្រូវមានសិទ្ធិបង្កើតសមាគមន៍ និងគណបក្សនយោបាយ។ សិទ្ធិទាំងនេះសំរេចដោយច្បាប់។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូបអាចចូលរួមចំណែកក្នុងការប្រមូលផ្តុំជាលក្ខណៈទ្រង់ទ្រាយធំសំរាប់ប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមកដើម្បីការពារសិទ្ធិផលជាតិ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម។